

NORGES ENESTE VETERANMAGASIN

VETERAN

UTGIS AV NORGES VETERANFORBUND FOR INTERNASJONALE OPERASJONER // JUNI 2023

EN EDEL DÅD Ronny Asbjørn Langvassli mottok medalje for Edel dåd under seremonien på Akershus festning under Frigjørings- og veterandagen 2023. »6

Nr.2-2023
ISSN: 1894-1974

Utgever: NVIO
Bygning 60, P.B. 1550 Sentrum
0015 Oslo

Redaktør: Hege Kofstad
Tlf.: 412 33 448
e-post: hege.kofstad@nvio.no
Neste nummer av Veteran (nr 3-2023)
kommer ut ca 5. oktober.
Deadline 13.september.

Forsidebilde:
Norske FN-soldater blant
lokalbefolkningen.
Foto: Forsvaret

Ettertrykk tillatt ved kildeangivelse.
Opplag: 7.500

F Fagpressen

VETERAN arbeider etter redaktørplakaten og er en del av Fagpressen. Fagpressen er en interesseorganisasjon for seriøse fagblader og tidsskrifter i Norge.

SD Grafisk produksjon og lay out:
Superdigg AS
post@superdigg.no

MOT ALLE ODDS I 1979 reddet den norske kirurgen Ove Kjell Andersen livet til en ung nederlandsk FN-soldat i Libanon. Et veteran-treff for noen år tilbake skulle vise seg å bli et lykketreff. »15

OPPDRAG VETERAN NVIO har jobbet for veteraner i over 60 år og stått i en utvikling som har vært preget av kamp- og endringsvilje, og ikke minst nybrottsarbeid. »26

8. MAI OVER HELE LANDET Frigjørings- og veterandagen ble markert i et stort antall kommuner over hele landet. »36

LEDERSAMLING OG LANDSMØTE Det ble en historisk åpning av NVIOs ledersamling og landsmøte. »35

PRESIDENTEN

ofauske@yahoo.no

Med NVIO inn i fremtiden

Når dette skrives er det halvannen måned siden ledersamling og landsmøtehelg på Gardermoen. For alle som var der ble samlingen en helt spesiell opplevelse ved at H. M. Kongen, NVIOs høye beskytter, valgte å være til stede i hele to timer under oppstarten. Majesteten var interessert, kunnskapsrik og tilstedeværende da han kom, og han var i tillegg rørt og takknemlig da han dro. Statsforvalter, politisjef og ordfører fulgte Kongen, og det var en særdeles god anledning til å belyse viktige aspekter rundt veteranpolitikken i Norge. Budskapet til Kongen dreide seg mest om veteraner og veteranpolitikk, ikke bare om organisasjonen NVIO.

Temaet for ledersamlingen og landsmøtet var «NVIO inn i fremtiden». Og jeg må si at jeg er svært optimistisk. Hele helgen var en flott demonstrasjon av motivasjon, initiativer, vennskap og gode diskusjoner. Vi har nok av utfordringer å ta tak i, men med dyktige og engasjerte lokalforeningsledere, som støttet av administrasjonen og sammen med det nyvalgte forbundsstyret skal iverksette og meisle ut landsmøtets oppdrag til organisasjonen, er jeg sikker på at NVIO kommer til å fortsette å være den ledende veteranorganisasjonen fremover.

En av de viktige avklaringene vi står overfor er diskusjonen om innholdet i begrepet veteran. Mange har oppfatninger om hva en veteran er, og politisk har man i Norge valgt å knytte begrepet opp mot «Internasjonale operasjoner». Da H. M. Kongen avduket veteranmonumentet i Andselv den 26. oktober 2011, valgte han å benytte anledningen til også å si noe om veteranbegrepet. Han sa blant annet:

«I maidagene i 1940 kjempet nordmenn sammen med allierte mot angriperen ikke langt herfra. Skulder ved skulder kjempet unge mennesker fra mange land mot overmakten. En kamp som avtvinger stor respekt den dag i dag. Siden den gang har soldater og andre gått foran for å verne det vi har og det vi er. Både her i nord og utenfor landets grenser. Krevende oppdrag er løst, komplekse situasjoner er håndtert og tidspress er taklet. Veteranbegrepet favner vidt.»

Diskusjonen om veteranbegrepet er godt i gang i NVIO. For meg er det viktig at diskusjonen blir inkluderende og opplyst, og at lokalforeningene bidrar aktivt med medlemmenes innspill. Et viktig spørsmål vi må våge å stille oss er: Skal vi overlate til byråkratiet i forsvarsdepartementet å definere hva som er en veteran? Eller skal vi lytte mer til landets øverstkommanderende, H. M. Kongen?

Det som er sikkert, er at denne diskusjonen vil ha stor betydning for NVIOs fremtid – og jeg ser fram til diskusjonen. Forhåpentligvis kan diskusjonen lede fram mot viktige beslutninger på neste landsmøte om to år.

På vegne av det valgte forbundsstyret takker jeg for den tilliten landsmøtet har vist oss. Og for min egen del vil jeg understreke at det er en særdeles stor ære å bli gjenvalgt som forbundets president. Jeg lover at vi skal fortsette det gode arbeidet til beste for alle veteraner!

Ole Asbjørn Fauske

Markeringen av fred er viktig for vår me

Bent Høie

Statsforvalter i Rogaland

Vi har igjen markert 8. mai fra Lindesnes til Nordkapp. Dagen har blitt enda mer betydningsfull etter at den også ble en markering av veteranenes innsats for Norge. Helt siden vi opplevde vår egen okkupasjon har Norge bidratt i kampen for demokrati og menneskeverd. Våre soldater har stått i krevende og risikofylte oppdrag. Det er samfunnets ansvar og plikt å gi dem den anerkjennelsen og støtten de fortjener, også etter at de har kommet hjem. I årene i regjering, og nå som statsforvalter, har jeg med egne øyne sett at oppslutningen om dagen øker og arrangementene utvikler seg positivt. Det er ikke slik at de verdene

våre veteraner har kjempet for er vunnet en gang for alle. Igjen er det krig i Europa. Den virkeligheten våre soldater har møtt ute i verden, langt vekk fra oss, har nå kommet tettere på oss.

Jeg tilhører ungdomsgenerasjonen som ble preget av Berlinmurens fall og en optimistisk tro på at den kalde krigens trusler var over. At land som Russland og Kina vil bevege seg i demokratisk retning og bli likere oss. Vår del av verden har de siste 30

årene vært preget av det som kalles dyp fred.

Ved Russlands ytterligere invasjon i Ukraina i februar 2022 endret dette bildet seg. Finland og Sverige er på vei inn i Nato. Som samfunn må vi bruke mer av våre felles ressurser på forsvar og beredskap. Krigen i Ukraina viser at fred, frihet og demokrati ikke kommer av seg selv, men må kjempes for og forsvares. Vi som jobber med sikkerhet og beredskap ser at mye av tenk-

Frigjørings- og veterandagen Motstandskraft

Markeringen av Frigjørings- og veterandagen 2023 på Jørstadmoen leir.
Foto: Anette Ask/Forsvaret

“ Det er samfunnets ansvar og plikt å gi våre soldater den anerkjennelsen og støtten de fortjener, også etter at de har kommet hjem.

ningen frem til 1989 nå hentes opp igjen. Krigen vi ser utspiller seg på bakken i Ukraina likner til forveksling på kriger vi har sett gjennom historien og i andre verdensdeler. Dermed blir tenkning, som under den dype freden i Europa har blitt oppfattet som å tilhøre en annen tid, igjen aktuell.

Men det er allikevel noe nytt. Muligheten til å manipulere befolkningen med desinformasjon, hybride angrep og nedbrytning av tillit i samfunnet er blitt

større gjennom digitaliseringen av samfunnet. De som ønsker å ramme oss vil derfor også i vurderingen av Norges forsvarsevne, vurdere befolkningens motstandskraft.

Jeg tror vi alle er imponert over den ukrainske befolkningen sin motstandskraft. Hele samfunnet er mobilisert. Det er ingen tvil om at Russland undervurderte dette da de bestemte seg for en ytterligere invasjon av nabolandet.

Det er en viktig påminnelse til oss alle. Når våre soldater står i fronten i forsvaret av demokrati og frihet, må de vite at vi alle står sammen og er villige til å gjøre vår del hvis det kreves. Markeringene av 8. mai er derfor ikke tilbakeskuende. De er viktige for fremtiden vår.

Ved å stille opp og markere samfunnets støtte til våre soldater og hedre deres innsats, viser vi omverden at vi som samfunn støtter de verdene det kjempes for. De kjemper ikke for noen andre, for en økonomisk inter-

esse eller en statsleders politiske ambisjoner. De kjemper for oss – og med oss. De er, og har vært, våre soldater.

De som påtar seg denne oppgaven, bidrar til å trygge vår felles sikkerhet, ofte med betydelig risiko for liv og helse. Over 100 norske kvinner og menn har mistet livet i internasjonale operasjoner etter andre verdenskrig. Betydelig flere har fått fysiske og psykiske skader. Samfunnet skal derfor ikke bare vise takknemlighet, men også stille opp med hjelp og støtte til veteranene og deres nære. Men vi skal også huske at våre veteraner har erfaringer og ressurser som vårt samfunn trenger. De får med seg erfaringer og kunnskap som er viktige for både dem selv og samfunnet. En kunnskap og erfaring som er blitt enda viktigere i en tid der vi skal styrke vårt forsvar og vår beredskap, og igjen er nødt til å vise vår forsvarsvilje enda tydeligere – i hele befolkningen.

En edel dåd

Ronny Langvassli står på festningsplassen. Over han skinner sola fra en blå oslohimmel. Han står alene på siden, men han er langt fra den eneste som har møtt opp på Akershus festning denne dagen. Det er 8. mai 2023

Forsvarets musikkorps tar opp det meste av plassen, men instrumentene er stille nå. Til høyre for Ronny sitter blant annet kronprinsen. Han må innrømme at han hadde håpet på Kongen, men det er gjevt at kronprinsen er tilstede også, nå som kongen er sykemeldt. Foran han på podiet står en annen veteran alene. HV-soldaten og småbarnsfaren Christian Hansen er godt i gang med

Ronny Asbjørn Langvassli tildeles medaljen for Edel dåd av forsvarssjef general Eirik Kristoffersen.
Foto: Torbjørn Kjosvold

soldatens tale. - De fleste veteraner var ikke engang født da Norge var okkupert. Heldigvis har vi historien med oss. Vi har blitt fortalt, og vi har også opplevd den smerte og urettferdighet i andre land, sier Hansen. Han forteller om den ukrainske soldaten Alexander, som han møtte da han lærte opp ukrainske soldater i England i vinter. - Han fortalte at han ville kjempe, og ja, om så død, så kanskje hans kone og hans datter kan vokse opp i frihet. [...] Takk alle kvinner og menn, som har ofret noe, for å hjelpe andre. Takk alle kvinner og menn, som gir av seg selv for at andre skal ha det bra, sier han, før han avslutter med de

berømte strofene fra Arnulf Øverlands dikt «Du må ikke sove». Ronny nikker gjenkjennende mens han står og hører på. Selv er han veteran fra Afghanistan, Tsjad og Makedonia. Han deler Hansens ønske om å kjempe mot urettferdighet – selv om det ikke er i hans eget land.

TIL MAKEDONIA

Etter førstegangstjenesten reiste han til Makedonia for å tjenestegjøre i UNPROFOR. Han var troppens mekaniker. - Vi holdt til i en liten by som heter Vratnica, men hovedkvarteret var i Skopje. Oppgavene var grensekontroll og passering. Makedonia var i ferd med å bli trukket inn i krigen, derfor var FN tilstede i et forsøk på å bevare freden, sier Ronny. Det var en rolig kontingent. Naturen, husene og menneskene ikke så annerledes enn det han var vant til fra Norge. Da han kom hjem fikk han tilbud om grenaderstilling på Holmen leir på Skjold. Han ble også forespurt utreise til UNIFIL i Libanon, men takket nei fordi han heller ville ha grenaderstillingen. Men lysten til å reise ut igjen var der.

- Det har bestandig vært interessant å dra ut og gjøre en innsats, sier Ronny. Og han får sjansen igjen. Han har vært flere kortere turer i Afghanistan for å bistå det norske PRT-en, da han fikk spørsmålet om han selv var interessert i stillingen som verksmester. I PRT-et før opplevde de norske soldatene angrep på leiren i Meymaneh. Høsten 2005

Skader på dekk. Deler av lasten løsnet i uværet. Foto: Tanja Renate Aakerøy

Så skjer ting fort. Utenfor den gamle bankbygningen er det fullt av demonstranter. De er sinte, høylytte og aggressive. Det hagler steiner og etter hvert også håndgranater og Molotov-cocktails

publiserer en dansk avis karikaturbilder av den islamske profeten Muhammed. Fiendebildet mellom muslimer og den vestlige verden hardner til. Publiseringen provoserer mange muslimer over hele verden. Det gjøres flere arrestasjoner for planlagte terrorangrep. Morgenen 7. februar 2006 er det varslet at det skal være en demonstrasjon utenfor den norske leiren, som går under kallenavnet Banken.

Soldatene forbereder seg på det som skal skje, men det er ingen som tror det skal utarte seg. Det etableres en observasjonspost på taket, men MOT-teamene blir sendt ut på oppdrag som vanlig. Det er derfor ikke så mange soldater i leiren utpå morgenkvisten, når demonstrantene begynner å kaste stein. Så skjer ting fort. Utenfor den gamle bankbygningen er det fullt av demonstranter. De er sinte, høylytte og aggressive. Det hagler steiner og etter hvert også håndgranater og Molotov-cocktails. En bil blir kjørt frem for å forsterke inngangsporten, men det tar ikke lang tid før den står i full fyr. I nesten sju timer holder angrepet på. Flere norske soldater blir skadet. - Vi var svært nær en ulykke med tap av norske liv, sier kommandørkaptein Thom Knustad, etter hendelsen. Sikkerhetssituasjonen i området endres dramatisk etter dette. Basen flyttes ut av byen. Den nye situasjonen er tydelig også i PRT-et

etter, da Ronny kommer ned.

- I begynnelsen var det ganske strengt. Vi var stort sett i camp. Skulle man ut måtte vi være flere, men vi var fortsatt ute på oppdrag. Men det ble en boble, sier han.

- For meg er kanskje den mest meningsfulle operasjonen den i Tsjad. Norges bidrag var et feltsykehus og brønnborreteamet. Min oppgave var å lete etter vann til de mange flyktningeleirene i området, og sikre vannforekomster. Vann er på mange måter et maktmiddel når det blir lite av det, og vi ønsket ikke at det skulle bli kontrollert av feil gruppe. På mange måter var det en humanitær operasjon, sier han. Her i den røde ørkensanden følte han at han gjorde en forskjell.

TILDELES MEDALJE

Det var tre veldig forskjellige operasjoner, på tre veldig ulike steder, men det er ikke disse operasjonene i utlandet Ronny Langvassli nå snart skal få medalje for. «Forsvarssjefen

besluttet 17. mars 2023 å tildele Forsvarets medalje for edel dåd til kommandørsersjant Ronny Asbjørn Langvassli. Langvassli tildeles medaljen for sin innsats i forbindelse med skipsbrann på ro-ro-fartøyet «Britannia Seaways», 16. november 2013», står det i innstillingen. Nå står forsvarssjef Eirik Kristoffersen, sjefssersjant Rune Wenneberg og forsvarsminister Bjørn Arild Gram oppe på podiet, klar for å overrekke Ronny medaljen.

Langvassli tjenestegjorde i 2013 i Ingeniørbataljonen som vedlikeholdsoffiser. Bataljonen skulle, som en del av Brigade Nord, delta på en øvelse på Vestlandet. Materiellet skulle transporteres fra Sørreisa til Bergen med «Britannia Seaways». Om bord var alt fra stridsvogner, lastevogner, feltvogner, beltevogner, containere, ammunisjon, våpen, drivstoff og mye mer. Lasten var fordelt på flere dekk.

- Jeg var en av tolv fra Hæren som var med for å passe på materiellet, og forestå lasting ➔

Kronprins Haakon i samtale med Ronny Asbjørn Langvassli etter at han mottok medalje for Edel dåd under seremonien på Akershus festning under Frigjørings- og veterandagen 2023. Foto: Torbjørn Kjosvold, Forsvaret

Foto: Tanja Renate Aakerøy

” På seilassen sørover blåser det opp. Bølgehøyden var oppe i ti meter. I den kraftige sjøen ble det svære lasteskipet kastet fra side til side. Inventar raste ned fra hyller og ble kastet rundt inne i skipet.

☞ og lossing, forteller han.

På seilassen sørover blåser det opp. Bølgehøyden var oppe i ti meter. I den kraftige sjøen ble det svære lasteskipet kastet fra side til side. Inventar raste ned fra hyller og ble kastet rundt inne i skipet.
- På dette tidspunktet satt noen av oss i en sofa i messa med utsikt forover i skipet. Sofaen og alt som ikke var fastmontert seilte fra ene siden av rommet til den andre. Ved et par anledninger gikk sofaen gjennom

veggen til byssa, før den returnerte til andre siden av messa. Det høstes stadig knuse-lyder fra byssa, treningsrom og andre tilstøtende rom etter hvert som skipet rullet kraftigere i sjøen. Det var nærmest umulig å holde seg på bena dersom man prøvde å reise seg, sier han.

FLAMMEHAV

Den omfattende lasten de var satt til å følge, var begynt å løsne i all rullingen, og noe av materiellet skled fra side til side, i takt med bølgene. Det var for farlig å gå ned på dekk for å prøve å sikre lasten bedre.

Drivstoffkanner løsnet etter hvert og kom i klem. Det resulterte i at større mengder drivstoff rant ut på dekk. Gnister oppsto idet drivstoff-flakene og containere skled fra side til side. Det var sannsynligvis dette som antente drivstoffet og startet brannen om bord.

- Flammene fikk raskt godt tak og det brant kraftig rundt drivstoff-flak og containere med flere tusen liter drivstoff, forteller Ronny.

Så kom ordren om at hærpersonellet skulle flytte akterover på skipet, ledsaget av båtens kokk, mens mannskapet startet slukningsarbeidet. Utstyrt med redningsvester startet passasjerene fra Hæren med å finne frem slukkeutstyr og slanger i området der de befant seg. Dette skulle først brukes til å kjøle ned ammunisjonscontainerne dersom brannen skulle komme videre akterover.

Skipets kaptein besluttet deretter at Langvassli og hans folk skulle evakueres med helikopter. Samtidig ble det opplyst at flere andre båter i området kom til unnsetning, og at fregatten KNM «Helge Ingstad» var på vei.

- Det brant nå kraftigere fremme på dekk, og eksplosjoner hørtes stadig, antagelig fra drivstoffkanner som antente. Himmelen rundt oss lyste opp som i en Hollywood-film. Vi gjorde oss klare til evakuering og helikopteret ankom, sier den erfarne veteranen.

Men det oppstår et nytt problem. De enorme bølgene og skipet som rullet, gjorde det umulig å hente ut passasjerene. Det var fare for sammenstøt mellom helikopteret og antennemastene på skipet.

Det var da Ronny og de andre fikk bistå mannskapet i slukkingen. Mannskapet var naturlig nok svært slitne. Beholdningen av skum på «Britannia Seaways» var i ferd med å ta slutt. De ville etter hvert gå tom.

Hærpersonellet rullerte da opp og ned på dekk og deltok i slukkingen med brannslanger for å bekjempe flammene. Samtidig hørtes en stor eksplosjon under dekk, antageligvis drivstoff og gasser fra drivstoff som hadde antent på et av de underliggende dekkene.

Nå fryktet de at eksplosjonen hadde ført til at lastedøren på babord side var blitt skadet eller hadde åpnet seg i trykket. Skipet begynte samtidig å få slagside til babord.

- Vi antok at vi nå kunne komme til å ta inn vann, forteller Ronny rolig.

Sent på kvelden, etter mange timers intenst arbeid, ankom KNM «Helge Ingstad». Med vannkanoner ble flammene betydelig redusert. Alt vannet ga nå enda en utfordring ettersom skipet fikk stadig større

” - Det brant nå kraftigere fremme på dekk, og eksplosjoner hørtes stadig, antagelig fra drivstoffkanner som antente. Himmelen rundt oss lyste opp som i en Hollywood-film.

slagside.

Men utpå natten kunne alle om bord senke skuldrene og konstatere at flammene var under kontroll. Skipet hadde også kommet nærmere Florø, og været hadde roet seg. Kort tid etter ankom helikopter med ekstra slukkemiddel og brannmannskaper. Da kunne de konstatere at brannen var slukket, og at skipet kunne fortsette til Bergen for egen maskin.

I Bergen viste det seg at skadeomfanget på fartøyet og materiellet var langt mindre enn fryktet, men stålet i dekket hadde «slått seg» i den enorme varmeutviklingen.

- Dekket så ut som en middels humpete fylkesvei, sier Ronny og smiler.

På Akershus festning har forsvarssjefen festet Ronnys medalje for edel dåd på brystet hans. På spørsmål om hva han tenker om å motta medalje for innsatsen, svarer han ydmykt.

- Jeg er selvfølgelig beæret. Samtidig vil jeg påpeke at uten mine elleve medsoldater fra Hæren og mannskapene på «Helge Ingstad» og «Britannia Seaways» hadde utfallet neppe blitt det samme.

Han mener ferdighetene og verdiene han har fått fra internasjonale operasjoner var nyttig i situasjonen. - Jeg er vant til å fokusere på oppgaven og på det jeg skal gjøre. Jeg har lært å takle frykt og se etter løsninger når situasjoner oppstår. Og så var det også nyttig at jeg har vært deltidbrannmann i forbindelse med tjenesten på Skjold i ti år, sier han.

Seremonien er over, og kronprinsen har reist. Men erfaringene og stoltheten over løst oppdrag vil han alltid bære med seg.

*Soldater i Kampluftvern batteriet i Brigade Nord laster et AMRAAM-missil på en av sine High Mobility Launchers før de skal skyte skarpt med NASAMS-systemet under øvelse Formidable Shield 23 på Andøya.
Foto: Sigrød Vormeland, Forsvaret*

Mot alle odds

- En historie fra Libanon

I 1979 reddet den norske kirurgen Ove Kjell Andersen livet til en ung nederlandsk FN-soldat i Libanon. Soldaten hadde mistet begge hendene, men takket være Andersen unngikk han å amputere beina og bli blind. Andersen tenkte på soldaten i flere tiår, men klarte aldri å spore han opp. En veteransamling for noen år tilbake skulle vise seg å bli et lykketreff.

Foto: Privat

Noen beretninger fra virkeligheten er så inspirerende at de får deg til å stoppe opp og tenke nytt om de store spørsmålene i livet, og om hvordan vi mennesker har evnen til å kjempe oss opp igjen når alt ser mørkt ut. Historien om den nederlandske soldaten Hans van Putten og den norske kirurgen Ove Kjell Andersen er en slik. Denne fortel-

lingen handler blant annet om mot, om å lykkes mot alle odds og et spesielt vennskap.

EN GRANAT EKSPLODERER

Året er 1979. Hans Van Putten er soldat i Nederlands FN-bataljon i Libanon. Han har nettopp fylt 21 år og har vært utstasjonert i Sør-Libanon i fire måneder. Han føler seg ikke ordentlig forberedt på alt han ser og opplever i dette landet langt hjemmefra hvor han nå befinner seg. Det er tøft å se fattige mennesker med dårlige leveforhold, og det føles som å ha gått tilbake i tid. Denne dagen skal han patruljere en runde for å sjekke at leiren er trygg. Han tar opp en skuddgranat og mens han holder den, skjer det verste. Den eksploderer. - Først var alt hvitt og jeg hører et smell langt unna. Det er fordi ørene kollapser. Jeg blir kastet bakover på ryggen og prøver å reise meg. Da aner jeg en rar følelse der hendene mine skulle vært, og jeg ser at de er borte. Det er bare blod som drypper. Jeg kaver meg av gårde noen få meter, men

Gode venner. Hans og Ove Kjell har blitt gode venner et de møttes igjen mange år etter den dramatiske ulykken. Foto: Privat

Hans van Putten på operasjonsstuen. Skadene var omfattende. Etter læreboken skulle beina blitt amputert. Foto. Privat

☒ kollapser. Jeg husker at jeg tenkte «nå er det over, Hans,» forteller Van Putten.

Det tar tre timer før han endelig kommer fram til militærssykehuset. Der jobbet den 32 år gamle kirurgen Ove Kjell Andersen. Andersen var egentlig i førstegangstjeneste ved Troms militære sykehus i Bardu, men ble sendt til det norske feltsykehuset i Libanon noen uker tidligere fordi de manglet kirurger.

Sykehuset hadde ansvar for 6000 FN-soldater, men tok også vare på sivilbefolkningen siden de ikke hadde andre helsetilbud i området. Hver morgen da sykehuset åpnet, var det lang kø med folk, så det var mye arbeid, husker Andersen.

- Som lege måtte du jobbe hele dagen og lange kvelder også.

Denne dagen kommer det inn en ung nederlander med alvorlige skader etter en granathendelse.

- Hans var i en veldig krevende situasjon; han hadde mistet mye blod, og var i

”
- De godtok ikke våre argumenter, så vi måtte skru ned bedøvelsen og så begynte han å bevege kroppen sin. Først da ble de overbevist om at han var i live.

sjokktilstand med redusert blodsirkulasjon.

Han var kald og klam, og for det meste bevisstløs. Vi måtte gi ham blodoverføring og narkose, og så tok jeg han med inn på operasjonsstuen, forteller Andersen.

Eksplisjonen hadde gitt soldaten betydelige skader i knærne, ansiktet og armene, som for det meste var blåst bort av eksplosjonen. Mye av vevet i beina, muskulaturen, leddbånd, hud og så videre var borte.

- Hvis jeg skulle fulgt læreboka, burde jeg amputert beina hans. Det var et dilemma, ➤

- Det første jeg gjorde da jeg møtte Hans igjen var å inspisere bena hans. Jeg er veldig fornøyd med resultatet, sier Ove Kjell. Foto: Privat

☞ for han hadde allerede mistet hendene. Jeg visste at det var alternative måter å reparere beina på, men dette var en risikabel type operasjon. Hvis jeg ikke gjorde det, ville han ikke ha bein og armer. Så jeg tok sjansen, forteller den norske kirurgen. Sluttresultatet så heldigvis akseptabelt ut. - Faktisk så det veldig bra ut for meg. Men jeg var klar over at det kunne bli postoperative komplikasjoner som senere kunne føre til låramputasjoner, erindrer han.

KUNNE BLI BLIND

Den unge nederlenderen hadde også skade på begge øynene. Andersen hadde kun teoretisk kunnskap om øyekirurgi fra studietiden, men innså at dersom han skulle redde synet til Hans, måtte han gjøre noe. - Det ene øyet hadde en relativt overfladisk skade som jeg opererte selv, men det andre hadde en dyp skade som måtte opereres av en øyekirurg. Jeg rekvirerte derfor helikoptertransport til Rambam hospitalet i Israel, men helikoptertjenesten fikk ikke de israelske myndighetenes flytillatelse. Jeg insisterte på at det var en livsviktig situasjon for Hans, og helikoptermannskapet valgte da å fly uten at det var klarert. De fløy Hans, vår dyktige anestesisykepleier og meg i lav høyde over havet til sykehuset i Israel. Vel fremme møtte de flere utfordringer. Andersen og anestesisykepleier Tove Lykke-Enger, måtte argumentere med legene som mente pasienten kunne være hjernedød og at det ikke var vits å operere. - De godtok ikke våre argumenter, så vi måtte skru ned bedøvelsen og så begynte han å bevege kroppen sin. Først da ble de overbevist om at han var i live. Det var siste gang jeg så ham. Jeg måtte tilbake til sykehuset i Libanon og fikk aldri rapport fra dem om hvordan det gikk. Dette plaget meg en stund. Jeg stresset med at jeg hadde tatt flere risikable avgjørelser og inngrep, men jeg måtte jo fortsette arbeidet mitt, sier kirurgen. Han tenkte likevel ofte på Hans i de neste 40 årene, og lurte hva som hadde skjedd med nederlenderen.

HJEMKOMSTEN

Van Putten mistet selv tre dager etter at han forlot Libanon og ante ikke hvor han var da

Ove Kjell Andersen som ung kirurg i Libanon. Foto: Privat

Før ulykken. Hans van Putten (t.v.) med andre nederlandske FN-soldater i Libanon. Foto: Privat

han våknet.

- Det var en vakker sykepleier ved enden av senga mi, og jeg tenkte at nordmenn er veldig pene. Men så fikk jeg vite at jeg var i Israel, humrer Van Putten. Etter flere operasjoner ble han flyttet til et militærsykehus i Nederland. Det ble ikke en lett periode for den unge soldaten. - Men jeg overlevde. Den tanken var sterkere enn at jeg hadde det forferdelig. ☞

*Tove Lykke-Enger (t.v.) og anesthesi- og
oversykepleier Torill Perlius. Foto: Privat*

Hele gjengen. Fra venstre: Ove Kjell Andersen, operasjonssykepleier Andrea Anderaa, anestesilege Knut Ole Sundnes, anæstesi- og oversykepleier Torill Parelius. Foto: Privat

☞☞ Jeg hadde en kjæreste på denne tiden, som jeg senere var forlovet med. Men på sykehuset begynte jeg å reagere på andre mennesker og språkbruken min var ikke god. Til og med sykepleierne kviet seg for å komme, fordi de reagerte på kommunikasjonsmåten. Men jeg var ikke selv klar over dette. Så kom det en eldre sykepleiersersjant og satte seg ned og snakket med meg. Det var en god prat, og det var første gang jeg gråt over ulykken. Jeg gråt aldri igjen, forteller han. På rehabiliteringssenter utviklet Van Putten seg mentalt og stahet ble en viktig pådriver. - Jeg trengte staheten for å kunne hjelpe meg selv. Hvis noen sa «nei, det kan du ikke» svarte jeg «jeg skal vise deg at jeg kan». Jeg vant mange kasser med øl i slike veddemål. Når jeg ser tilbake, innser jeg at det var meg selv jeg prøvde å overbevise.

” - Drikkingen min var ikke over, men jeg var mindre aggressiv. I 1985 flyttet vi sammen og giftet oss. I dag har vi to barn og tre barnebarn. Og alkoholbruken min er minimal.

Nederlenderen var inn og ut av sykehus og gikk gjennom mange operasjoner de neste to årene. Så begynte han på studier i en annen by.

- Det var første gang jeg virkelig var borte fra rehabiliteringssenteret. Jeg tror du må «go for it» her i livet. Du kan få et normalt liv etter traumer, men du må skape det selv. Det kan ofte være lettere å bli i offerrollen, men det nektet jeg. Det var imidlertid ikke ☛

Helikopteret den norske helikoptervingen brukte til å frakte Hans van Putten til Israel.

- Når de så at jeg ikke hadde hender, ville de ikke mer. Det skulle ikke mye penger til for å justere maskiner slik at jeg kunne ha jobbet, men de trodde det var umulig.

VAN PUTTEN

☑️ lett å komme tilbake til verden. Jeg forsto ikke samfunnet, og det forsto ikke meg lenger. Jeg irriterte meg over at noen kunne lage styr ut av den minste ting, når det er folk der ute som lider og dør. Jeg slet med å finne meg selv, og det ble fort til at helgen startet torsdag ettermiddag med øl, sier han og legger til at han tror mange veteraner har opplevd lignende tanker.
- Det gjorde utslag i oppførselen min. Det

var mye sinne og frustrasjon. Selv om det var tøft med rehabilitering, var vi alle der av en grunn og hadde vår egen humor. Og du trengte ikke snakke for å si så mye. Det var annerledes der ute, erindrer han.

KJÆRLIGHET VED ANDRE BLIKK

Men det kom et punkt der sinnet og frustrasjonen roet seg. Van Putten begynte å spille fotball. Det hjalp. Forlovelsen ble brutt, noe som hadde lagt ekstra press på han i den tiden.

- Jeg ville for fort inn i samfunnet igjen, men jeg var ikke klar til å være tilbake. Men etter hvert møtte jeg en ny jente – hun var rundt 17. Jeg kom inn på en bar, øynene våre møttes. Det var disko der og det ble dansing og siden skiltes vi aldri. Jeg hadde sett henne en gang før, fordi hun var venn med søsteren min, så jeg kan ikke si det var kjærlighet ved første blick, men nesten, ler han.

- Drikkingen min var ikke over, men jeg var mindre aggressiv. I 1985 flyttet vi sammen og giftet oss. I dag har vi to barn og tre barnebarn. Og alkoholbruken min er minimal, jeg foretrekker en sigar.

BRUKER HISTORIEN TIL Å HJELPE

Van Putten var innoem så å si hver bedrift i byen han bodde på jakt etter jobb, men ble avvist.

- Når de så at jeg ikke hadde hender, ville de ikke mer. Det skulle ikke mye penger til for å justere maskiner slik at jeg kunne ha jobbet, men de trodde det var umulig. I stedet ble jeg heldigvis involvert i en fotballklubb som spurte om jeg ville trene et ungdomslag. 38 år senere har jeg trent en rekke lag, også kvinner, menn og barn opptil 25 timer i uken. Jeg har til og med vært trener i badminton, bordtennis og volleyball, ler han, og påpeker at han fikk svært lite hjelp på veien, og det var ingen som åpnet dører for han. Men en positiv innstilling til at han skulle klare det, har vært svært viktig. Disse erfaringene har han også tatt med seg inn i veteranarbeid i Nederland og internasjonalt.

- Jeg bare gled inn i dette arbeidet, for å være ærlig. Det tok faktisk tid før jeg skjønnte at jeg var en veteran. På den tiden var det gamle menn som var veteraner. Men på et tidspunkt plukket mediene noe opp og skrev en artikkel i avisen om meg. Og jeg skjønnte at min historie kanskje kunne hjelpe folk. I dag har Van Putten hjulpet veteraner i hjemlandet, men også soldater fra andre land. Han er i dag autorisert kameratstøtter i hjemlandet.

- Min historie hjelper andre. Jeg er veldig glad for at jeg har bidratt til å stoppe flere fra selvmord. Posttraumatisk stress har tatt livet av mange. Jeg har heller aldri holdt det hemmelig at jeg hadde problemer med å komme inn i samfunnet. Det er veldig givende å kunne bruke min egen historie og være til hjelp, erkjenner han.

ER DET HAN?

Samtidig som Van Putten var aktiv og hadde det bra i Nederland, var kirurgen i Norge fremdeles like uvitende om hvordan det hadde gått med soldaten han opererte. Men

tilfeldigheter, eller kanskje skjebnen, skulle endre dette etter 40 år.

- Det var mange netter jeg lå våken og tenkte på Hans. Jeg bekymret meg, og i sene nattetimer lurte jeg på om han kanskje satt på gata uten armer, bein, blind og tigget. Jeg tok jo veldig store sjanser og gjorde ting utenom læreboka den gangen. Og vanligvis har vi mulighet til å følge opp pasientene våre og se hvordan det går. Jeg har operert veldig mange mennesker, det var imidlertid ➔

*En skadet, men fungerende kropp.
Foto: Privat*

Ove Kjell Andersen opererer på Hans van Putten.
- Jeg måtte ta noen kontroversielle valg, forteller legen. Foto: Privat

- Når de så at jeg ikke hadde hender, ville de ikke mer. Det skulle ikke mye penger til for å justere maskiner slik at jeg kunne ha jobbet, men de trodde det var umulig.

VAN PUTTEN

☞ spesielt med situasjonen med Hans fordi jeg ikke visste utfallet. Jeg hadde prøvd å få informasjon – også gjennom ambassaden. Da det ikke gikk, la jeg det fra meg. Men så var Andersen med på et treff for Libanonveteraner. Der kunne de som ønsket det reise seg og fortelle historier eller dele noe.

- Der var det en som reiste seg og fortalte at han var så glad for at han var blodsbror og fortalte at han hadde gitt blod til en nederlander som ble hardt skadet i Libanon. Han tok også opp bilder og viste til oss, for de to hadde møttes. Det var bilde av en dobbeltamputert mann. Da ble jeg selvsagt ganske interessert og spurte om det var Hans Van Putten. Og det var det. Jeg fikk e-postadresse og telefonnummer og sendte av gårde en melding. Han hadde jo aldri sett

meg, for han var jo for det meste bevisstløs, forteller Andersen.

ET SPEIELT BÅND

- På bursdagen min tikket det inn en melding fra Ove Kjell Andersen. Jeg tror ikke på tilfeldigheter. Det var den beste gaven jeg fikk den dagen. Meldingen førte til at han kom på besøk med kona si for å møte meg, sier Van Putten.

- Det var ikke så mange som kom med koffert, så da vi kom på togstasjonen i hans hjemby skjønte Hans at det var meg og vinket til oss fra avstand med armstumpene sine. Jeg så med en gang på beina; han gikk mot oss, så han kunne gå. Og han så meg på lang avstand, noe som betydde at øynene virket. Det var veldig heldig at det gikk så bra. Det ble et rørende møte for oss begge to, og jeg opplevde det som veldig spesielt. Det førte også til at jeg fikk sjansen til å bli kjent med han, og vi holder stadig kontakt. Det høres kanskje litt floskelaktig ut, men vi gikk fra å være lege og pasient, til å bli venner.

- Hans er helt utrolig, han er støpt av noe spesielt. Han var litt ute og seilte og litt alkoholisert, men så traff han Anita, kona si. Da rettet veldig mye seg opp for han. Han har et rikt liv og er en ressursperson som

stiller opp og hjelper. Han er en samfunnsgave, og jeg har fått være med på å bidra til hans liv. Det er en svært god belønning for oppgaven man utførte, understreker Andersen.

Også Hans beskriver møtet som svært emosjonelt.

- Det var et ganske følelsesladet øyeblikk. Jeg visste selv at jeg ville dødd i Libanon uten Ove Kjells hjelp. Det er normalt ikke mulig å overleve noe slikt. Men det gjorde jeg. Jeg var også heldig med at det ikke var mange på sykehuset den dagen, slik at han hadde tid til å jobbe med meg. Det har gjort at vi nå har fått et veldig spesielt bånd.

- Det at vi også fortalte vår historie sammen på veterankonferansen i Norge har gjort oss enda sterkere sammensveiset. Uten hans historie hadde jeg ikke hatt min historie. Og det var også mange andre som risikerte sine egne liv for meg. Jeg har en tatovering av en fønix dedikert alle som var med å redde livet mitt, forteller Van Putten. Han legger til at han tror det å ha familie og gode venner på veien, har vært vesentlig.

- Å være alene er en tilstand som gjør at du fort svekkes, påpeker han.

FIKK SPESIALUTDANNING

Andersen har også blitt en ressurs i samfunnet som følge av sine erfaringer i Forsvaret.

Da han var ferdig i Libanon, fikk han henvendelse om han var interessert i å bli spesialtrent i krigskirurgi.

- Jeg dro til det største militær-sykehuset i Texas i USA i fire måneder og ble lært opp i behandling av knivstikk, skudd- og brannskader. Jeg fikk en topputdanning og har brukt disse kunnskapene i det norske samfunnet. Forsvaret bidro til at jeg fikk mulighet til å bli høyspesialisert. Det har kommet godt med, for det har blitt mye vanligere med skudd- og knivskader, og da hadde jeg den erfaringen.

Andersen forteller at han i senere år har blitt mer interessert i veteraner og utfordringer veteraner kan få etter tjenesten.

- Jeg interesserer meg for problematikken rundt veteraner. Jeg hadde selv ikke problemer, men det er en god del som har plager. Da vi ble spurt om å komme å fortelle vår historie på veterankonferansen, synes

jeg det var svært meningsfullt. Det kommer mange negative ting ut av krig, men dette er en solskinnshistorie og jeg synes det er viktig at slike også kommer fram, påpeker Andersen.

Kirurgen har ikke vært tilbake i Libanon siden 1979, men Van Putten har tatt turen flere ganger – også sammen med kona, for at hun skulle få se hvor alt skjedde.

- Jeg følte det som jeg var hjemme igjen. Luktene, fargene, lydene og menneskene ... Folk kom bort og spurte hva vi gjorde der. Da jeg fortalte at vi var der i 1979, tok de imot oss med åpne armer. Jeg er stolt av hva vi gjorde for folket i Libanon – vi bygde skoler og barnehjem. Det har hjulpet meg videre livet. Folk må ikke være så opptatt av om naboen har større bil og så videre. Lykken komme ikke slik. Livet vil gi deg det du fortjener, men for at lykken skal komme til deg må du være positiv. Det er mange som ønsker hjelp, men vil ikke gjøre jobben. Da blir jeg streng. For du må gjøre jobben selv. Jeg skulle dødd, men fikk et nytt liv. Grip sjansen med begge hender – selv om det er litt vanskelig for meg da, som kona sier, humrer nederlenderen.

Fakta

Tidligere president i NVIO, Britt Tove Berg Brestrup, tjenestegjorde sammen med Ove Kjell Andersen i Libanon. Det var hun, som etter samtale med Andersen, først tok kontakt med NVIO og fortalte historien om Hans van Putten, og om hvordan de hadde gjenopptatt kontakten 40 år etter ulykken. Historien om hvordan den norske kirurgen reddet livet til en nederlandsk soldat er spesiell, og generalsekretær Bjørn Robert Dahl ønsket å løfte frem historien, sånn at den kunne nå ut til flere. Dahl kontaktet forsvarssjefen som likte ideen, og ga ballen videre til veteraninspektøren.

Det ble bestemt at man skulle se på muligheten for å få de to opp til veterankonferansen i Molde. 25. januar sto Hans van Putten og Ove Kjell Andersen på scenen og beveget en fullsatt sal. I etterkant har Ove Kjell Andersen holdt kontakt med oss i NVIO og Hans van Putten har blitt kontaktet av flere som driver med veteranarbeid, også utenfor Nederland for å diskutere hvordan man kan drive veteranarbeid og jobbe for andre veteraner.

Historien er til stor inspirasjon for alle som driver med veteranarbeid og viser oss at det meste er mulig så lenge man vil.

Oppdrag veteran

NVIO har jobbet for veteraner i over 60 år og stått i en utvikling som har vært preget av kamp- og endringsvilje, og ikke minst nybrottsarbeid. Veteraner har ikke alltid hatt samme «standing» som de har i dag, ute i samfunnet eller politisk. Mange har jobbet hardt for veteraner og deres rettigheter og anerkjennelse.

Selv har NVIO vært i stadig utvikling og endring, så hvordan blir fremtidens veteranarbeid? Har fokus og hjertesaker endret seg? Vi har spurt to tidligere veteraninspektører og to av NVIOs eldste lokalforeninger om hva de tenker om fremtiden.

Det har lenge vært jobbet med økt anerkjennelse og ivaretagelse, men det var først i 2011 at Forsvaret etablerte sin egen veteran tjeneste (FVT), som erstattet Forsvarets veteranadministrasjon, etablert i 2006.

Dette skjedde etter en periode med økende politisk prioritering av veteranarbeidet på 2000-tallet. En epoke NVIO var sterkt engasjert i, både gjennom «Prosjekt Bæreia» og stortingsmeldingen om oppfølging av veteraner i 2009.

KAMP MOT VINDMØLLER

- Da jeg ble tilsatt som veteraninspektør tenkte jeg at vi hadde en jobb å gjøre på flere områder, sier Robert Mood.

- Det var for mange fortellinger om skadde veteraner som opplevde en meningsløs kamp mot vindmøller i møtene med Statens pensjonskasse, NAV, helsevesenet og Forsvarets egne ledd. Samtidig ønsket jeg å bidra til forståelsen av at militær innsats var, og er, et underordnet element i en overordnet politisk strategi, både hjemme og ute. Den forståelsen var for dårlig utviklet, og når politikerne etterlyste militære løsninger, eller uttrykte at det ikke fantes en militær løsning, oppfattet jeg det som ansvarsfraskrivelse og en projisering av

Robert Mood, generalmajor (p) og Forsvarets veteraninspektør 2011-2014.

politikeres og generalers ansvar for nederlag og feil over på veteranene, sier han. Han har respekt for NVIOs arbeid for [»](#)

☑️ veteraner fra sin periode som inspektør. - NVIOs arbeid var med å løfte frem veteransaken med en tyngde og substans det stod respekt av, og bidro veldig konstruktivt i arbeidet. Men fortsatt etterlyser jeg aktiviteter fremfor middager og festtaler. Jeg håper det kommer på plass mekanismer som gjør aktive veteraner i lokalmiljøet til en positiv kraft som trår til for barn, unge og eldre. Aktiviteter som også vil bidra til positiv selvfølelse hos veteranene selv, sier Mood.

HELHETLIG INNSATS

Av fanesaker var Mood opptatt av en planmessig, helhetlig innsats, på tvers av sektorer. Ikke minst mente han at lokale møteplasser med veteraner, som fant mening i hverandres erfaringer og felles utfordringer var, og er, viktig.

- Politikere har blitt flinkere til å påpeke at utfallet etter 20 år i Afghanistan er deres ansvar, mens veteranene med rette skal være kjempestolte av sin innsats. Det er også tatt et mer helhetlig eieforhold til saken i flere departementer, og NAVs kompetanse er hevet betydelig. Når det er sagt, er det langt igjen og arbeidet må ikke stoppe opp, advarer han. Veteranbegrepet har endret seg, og en veteran er ikke lenger bare en gammel mann som meg, det er like gjerne en ung kvinne på 25 år. Bevisstheten rundt at det handler om hele familien har vokst seg sterkere. Det har også bevisstheten om at vi har veteraner fra 2. verdenskrig til Irak, blant folk flest og politikere.

Mood mener også at koblingen til internasjonale operasjoner bør endres.

- De som stod i den kalde krigen i nord er veteraner de og, og det er mange saker som ikke er offentlig kjent. Det juridiske i forbindelse med erstatning og skade bør løsrives fra begrepet intops slik at det blir mer inkluderende, mens «veteran» omfatter alle som har gjort en innsats, ikke minst opptreningene som nå foregår utenlands. Samtidig syns han det har blitt et veldig negativt fokus på overgrep og trakassering etter sudansaken og saker her hjemme.

- Det er leit, for det det bidrar også negativt til det å være veteran. Det er viktig for oss alle at det ryddes opp og reageres strengere hos oss enn i en vanlig bedrift eller organisasjon.

- Veteranbegrepet har endret seg, og en veteran er ikke lenger bare en gammel mann som meg, det er like gjerne en ung kvinne på 25 år.

ROBERT MOOD

Av milepæler i NVIOs arbeid husker han spesielt redningen av Bæreia og utbyggingen der, sammen med arbeidet og gjennomslagene i forbindelse med yrkesskaderettigheter og veteranpensjon. Samtidig syns han kanskje at veteranstemmen har blitt dempet og at vi er mindre synlige i offentligheten. Han mener også det er viktig at NVIO fortsetter å samarbeide og støtte de andre veteranorganisasjonene.

Da Tom Guttormsen tok over inspektørstolen etter Robert Mood ønsket han å øke anerkjennelsen av veteraner. Negativiteten som rådet mange steder var et tydelig tegn på manglende anerkjennelse, mente han.

Tom Guttormsen, brigader (p) og Forsvarets veteraninspektør 2014-2018.

EN SPLITTET GRUPPE

- Da jeg ble tilsatt som FVI hadde jeg et inntrykk av veteraner som en splittet gruppe, hvor de som uttrykte misnøye

utgjorde en liten andel. Dessverre fikk misnøyen mye plass i media og på sosiale medier. Jeg vurderte det som et tydelig tegn på manglende anerkjennelse, og ikke minst manglende forståelse for at større anerkjennelse av veteraner er en forutsetning for bedre ivaretagelse. Enkelte uheldige hendelser som fikk relativt stor oppmerksomhet, virket direkte ødeleggende på veteranarbeidet. Det var derfor viktig for meg å fokusere på økt anerkjennelse av veteraner, for på den måten legge grunnlag for bedre ivaretagelse. Både stortingsmeldingen «Fra vernepliktig til veteran», Handlingsplanen og Oppfølgingsplanen var meget gode politiske signaler som man kunne bygge videre på. Sammen med dyktige og svært dedikerte ➔

«» medarbeidere i FVT, var det mange saker å ta tak i, sier Guttormsen.

Av fanesaker var altså økt anerkjennelse av veteranene et gjennomgående tema, og han trekker spesielt frem kommunale veteranplaner.

- Dette var et viktig tiltak for økt anerkjennelse og ivaretagelse, slik at oppmerksomheten rundt veteraner ble noe mer enn «8. mai på festningen». Selv om vi i dag har fått mange veteranplaner på plass, har vi fremdeles en lang vei å gå med tanke på ønsket effekt av disse.

Selv har han ikke inntrykk av at det politiske arbeidet har endret seg, og påpeker at han som FVI opplevde Forsvarsdepartementet (FD) som en konstruktiv og positiv samarbeidspartner i veteranarbeidet.

NVIO ANSVAR

Guttormsen mener NVIO har et ansvar som den største veteranorganisasjonen, og har de beste mulighetene for å påvirke veteranarbeidet i positiv retning.

- Organisasjonen har tatt mange skritt i riktig retning de siste årene, og viljen til å samarbeide med andre organisasjoner og aktører økte i min tid som FVI, påpeker han. Jeg har inntrykk av at denne positive utviklingen har fortsatt, og jeg synes også det var gledelig at saken rundt «Fredsprismedaljen» løste seg til det beste for NVIO. Det var tydelig at den saken trakk mye energi ut av den tidligere sentrale ledelsen.

VETERANBEGREPET

Personlig ser ikke Guttormsen noen god grunn til å endre veteranbegrepet.

- Jeg mener konsekvensene blant annet blir mindre anerkjennelse av veteraner fra internasjonale operasjoner, og derav dårligere forutsetninger for å ivareta de som har behov for det. Forstå meg rett, selvsagt så kan alle som har tjenestegjort i Forsvaret kalle seg veteraner, og være stolt av det. Det blir imidlertid noe helt annet dersom alle skal ha rettigheter til spesielle erstatningsordninger, tilgang til Forsvarets veteransenter eller hedres på vår nasjonale veterandag. Veteraner fra internasjonale operasjoner har, som fortjent, fått spesielle rettigheter som nå er under press. En utvidelse av veteranbegrepet gjør det

”
- Fremdeles er det slik at veteraner har de beste forutsetninger for å ivareta de veteranene som har behov for ivaretagelse.

TOM GUTTORMSEN

Foto: FMS

vanskeligere å forsvare disse. Når deltakelse i internasjonal innsats skal belønnes med dekorasjoner, så har anerkjennelsen av våre veteraner ytterligere blitt redusert, mener Guttormsen.

Da han var FVI var fokuset stort på økonomiske erstatningsordninger. - Nå har jeg inntrykk av at det er et større fokus på bedre ivaretagelse av de som har behov for det. Det er en positiv utvikling. Fremdeles er det slik at veteraner har de beste forutsetninger for å ivareta de veteranene som har behov for ivaretagelse. Han mener NVIO bør utnytte lokale foreningene enda mer.

- De bør utnyttes mer og bedre. Det finnes svært mange dedikerte veteraner rundt om i landet som på frivillig basis kan gjøre en større innsats i veteranarbeidet. Mange har overfor meg gitt uttrykk for et negativt syn

på den sentrale ledelsen av NVIO, og jeg håper dette har bedret seg. Men som sagt, jeg ser fremdeles lokalforeningene som et stort potensial som NVIO bør utnytte bedre, nettopp fordi økt lokal anerkjennelse av veteraner er noe som NVIOs lokalforeninger har de beste forutsetninger for å bidra til, sier Guttormsen.

- NVIO bør også avklare om de er en organisasjon for veteraner fra internasjonale operasjoner, eller om de også skal omfatte alle som har tjenestegjort i Forsvaret, inkludert internasjonal innsats. Konsekvensene formoder jeg at dere har god oversikt over. Jeg har også fått inntrykk av at NVIO har engasjert seg i det manglende engasjementet til flere departementer ovenfor veteranarbeidet. Det bør gjøres på en konstruktiv måte, hvis ikke blir det en ny bjørnetjeneste for våre

veteraner, avslutter han.

To av våre tidligere veteraninspektører har altså forskjellige meninger om hva fremtidens veteranbegrep skal innholde. Hva med våre egne lokalforeninger? Hva tenker de? Rogaland og Troms er to av NVIOs lokalforeninger som har eksistert i flere tiår. Hva tenker de om fremtiden?

BJØRN SÆBØ, LEDER I NVIO AVD. ROGALAND.:

- Jeg ble medlem av NVIO i 2017 og har ikke all verdens fartstid, men har kjent til foreningen i lang tid, siden jeg har tjenestegjort i Rogaland i mange år. Det er helt åpenbart at overgangen fra FN-veteranforening til NVIO i 2009 utgjorde en stor utvikling fordi foreningen også ble et møtested for veteranene fra SFOR, KFOR og ISAF blant andre. Foreningen er ennå «FN-tung», men vi er mange medlemmer med ➔

” - Kommunene vet at NVIO er der for veteraner og har et miljø og tilbud for alle veteraner.

EINAR ULLEBERG

Bjørn Sæbø.

☒☒ erfaringer ut over FN, og det er etter min mening svært verdifullt at NVIO avd. Rogaland nå tilrettelegger for alle veteraner, og ikke minst i regi av veterantreffene på vegne av FVT, sier Sæbø.

FN-PARKEN PÅ VIKESÅ

Av milepæler for NVIOs lokalforeningen i Rogaland er det naturlig å nevne FN-parken på Vikeså. Der gikk foreningen i front for å realisert parken som ble åpnet på selve FN-dagen i 1994. Hovedbautaen ble avduket av tidligere FN-ambassadør Ole Ålgård, og parken er et minnesmerke over rogalendinger som har falt i FN-tjeneste. I 2005 ble det satt opp åtte miniatyrbauter. En for hver rogalending som har falt. Annbjørn Gjedrem var den første norske soldaten som falt i FN-tjeneste, han var fra Bjerkreim kommune der parken ligger. De la ned mye arbeid i en felles markering etter etableringen av Frigjørings- og veterandagen i 2011, og selv om det gikk tregt har interessen hos de lokale politikerne heldigvis hatt en hyggelig

utvikling. Det kommunale samarbeidet har blitt betydelig bedre, og årets hovedmarkering i Sandnes fremsto som meget god, forteller Sæbø.

- Vi må også nevne at vi i 2018 fikk eget samlingssted i Veteranhuset like utenfor Madlaleiren, noe som har gitt foreningen et møtested for styremøter, veterankvelder og foredragskvelder. Huset benyttes også av SIOPS, Lotteforeningen, NROF og har stor betydning for samarbeidet med andre forsvarsrelaterte organisasjoner i Rogaland. Vi har også jobbet knallhardt for en egen veteranbauta, og 8. mai i år ble den avduket på Ruten i Sandnes av statsforvalter for Rogaland, Bent Høie, og sjefen for Agder og Rogaland heimevernsdistrikt 08, Øystein Fossum Nilsen. Det ble en verdig markering som inkluderte alle ordførerne i regionen, biskopen, de militære sjefene i Rogaland og selvfølgelig mange veteraner. Sandnes kommune har tatt alle kostnader og har bidratt til å skape et minneste for veteraner midt i Sandnes sentrum, sier Sæbø.

Foto: Hege Kofstad/NVIO

VIKTIG ARBEID

Sæbø ser viktigheten av å jobbe både på politisk nivå og i lokalsamfunn.

- Jeg ble rekruttert under en etterlanding på danske båten. På dette tidspunktet hadde jeg ingen spesiell motivasjon for å bli med ut over at jeg ble spurt om å bli med. Nå er min bevissthet rundt veteranarbeidet blitt klarere og jeg ser viktigheten av å være en relevant veteranorganisasjon som arbeider på flere fronter. Både den lokale ivaretagelsen og arbeidet i det politiske domenet er svært viktig på hver sin måte. Lokalt skaper vi arenaer for arbeid mot veteranene og sentralt arbeides det politisk for å påvirke veteraners rettigheter og status. Begge deler er veldig viktig. Forøvrig tror jeg at vi lokalt og sentralt må arbeide hardere for å rekruttere den nye generasjonen veteraner. Jeg har jo ikke så lang fartstid og har ikke opplevd så mange endringer blant veteraner lokalt, men tenker at her er det potensial når vi lykkes i å rekruttere yngre medlemmer. Veteranbegrepet har etter mitt syn ikke

endret seg mye, men trenger kanskje en oppussing? Det bør bli allment kjent at de fleste veteraner klarer seg bra og i hovedsak har hatt personlig vekst etter sin tur ut. Jeg er også av den formening at de som har vært ute under en annen definisjon enn intops, bør tas inn i varmen. Her må politikerne bevisstgjøres, mener Sæbø.

Sæbø er optimistisk med tanke på fremtiden.

- Fremover vil jeg si at god påvirkning i det politiske domenet kan utvikle veteranarbeidet i riktig retning og bidra til oppussing av veteranbegrepet. Det vil også bli viktig med samarbeid mellom de forskjellige veteranforeningene. Vi i Rogaland ønsker også at forbundsstyret og sekretariatet kunne vært mer synlige på lokalt nivå, og kanskje komme på besøk, nå og da, avslutter han.

EINAR ULLEBERG, LEDER I NVIO AVD. TROMS

Som leder i en lokalforening som har eksistert i over 30 år har Einar Ulleberg i NVIO avd. Troms mange tanker om

Einar Ulleberg.

🗣️ utviklingen frem til nå.

- Jeg syns generelt at NVIO sentralt i større grad fremstår som en tydelig interesseorganisasjon, mer enn tidligere. Daglig drift av forbundet synes jeg også har endret seg til det bedre og forbundsstyrene har de siste årene vært godt sammensatt. Lokalt kan jeg ikke si at utviklingen er så tydelig. Vi driver lavterskeltilbud på aktivitet, tilhørighet, samvær og kameratstøtte for veteranene, slik vi alltid har gjort, og er i stand til innenfor frivilligheten. Dog, at vi lokalt får bidra til kommunenes veteranplaner er et framskritt. Kommunikasjonen og støtte fra sentralt hold er også bedret. Felles verktøy hjelper oss i hverdagen, mener Ulleberg.

FOR ALLE VETERANER

Han mener også at det var en viktig milepæl da NVIO skiftet navn (fra FNVLF) for tydeligere fremstå som en organisasjon for veteraner fra alle utenlandsoperasjoner. - NVIO har vært, og er en betydelig aktør for å belyse samfunnets og Forsvarets ansvar for veteraner og veteransaken, inkludert betydelige bidrag i utformingen av tiltak for veteraners rettigheter. Lokalt er det samarbeidet med fylkesmannen, Forsvaret og flere kommuner i Midt-Troms for å få etablert veteranmonumentet Touchpoint på Bardufoss som er en milepæl. Fra Atle Solvangs ide og initiativ til ferdigstilling gikk det ikke lang tid, og monumentet ble avduket av Hans Majestet Kong Harald under en flott seremoni i oktober 2011. Dette ga oss og veteransaken, et løft lokalt og regionalt. Vi, veteranene, ble noe mer synlige i lokalsamfunnet, forteller han. Ulleberg ble med i NVIO primært for å være en del av et miljø med likepersoner.

Kameratstøttearbeid var det som først og fremst interesserte og opptok han.

MER KJENT I SAMFUNNET

- Jeg opplever også at veteranbegrepet er litt mer kjent i samfunnet. Kommunene vet at NVIO er der for veteraner og er et miljø og tilbud for alle veteraner. Vi merker økt interesse fra enkelte kommuner rundt når vi etablerer veterantreff flere steder. Både rådmenn, ordførere og veterankontakter deltar med jevne mellomrom på treffene, sier han.

Når det kommer til veteranbegrepet merker han at det pågår en diskusjon og regner med at den vil fortsette en stund fremover.

- Personlig mener jeg det er naturlig at alle som tjenestegjør, og har tjenestegjort, ute eller hjemme, faller under begrepet veteran. Tjenesten her hjemme er i høyeste grad en operasjon fordi det er trening til, og gjennomføring av, internasjonal operasjon, eller innsats. Det er ingen forskjell på hva du er, og har ofret. Forskjellen ligger i hvor du var, gjorde, mandat, rettigheter du hadde og eventuelt fortsatt har. Veteranbegrepet knyttes til anerkjennelse og ivaretagelse. Alle fortjener den samme anerkjennelse for den tjenesten de har utført på vegne av nasjonen. Og så må man forstå at ikke all tjenestebakgrunn har det samme behov for eller krav på, ivaretagelse i ettertid, sier han.

MER FORSKNING

Ellers føler han fortsatt at mange av temaene er de samme. Noen temaer forsterkes når fotavtrykket ute av intops ikke lenger er like stort. Større fokus på forskning på veteraner, samt økt fokus på veteranens familie er en del av dette. Selv håper han NVIO sentralt fortsetter å jobbe med hovedmålene, og ikke gir opp politisk påvirkning selv om man har følelsen av at «mayday'en» dabber av. Lokalt har han tenkt å jobbe videre med å opprettholde veteranmiljøet, drive med lavterskel aktivitetstilbud, og utvidet samarbeid med andre veteranorganisasjoner. Dette er første del av en føljetong hvor vi utforsker hva som er gjort for veteranene, hva som burde blitt gjort og veien videre.

I neste utgave kan du lese flere veteranaktørers syn på fortiden, og ikke minst fremtiden.

ORGANISASJONSNYTT S.35-51

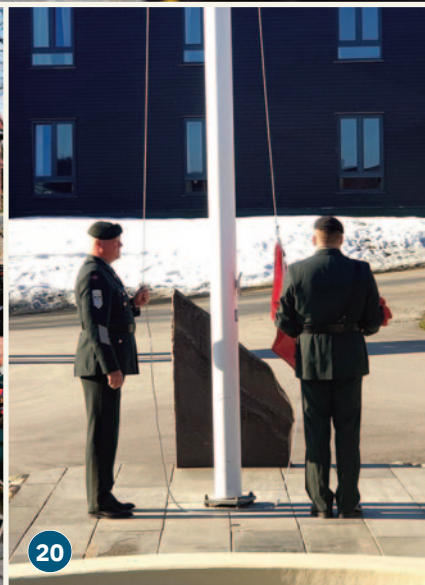
- 8. MAI OVER HELE LANDET
- LEDERSAMLING OG LANDSMØTE
- NYE STYREMEDLEMMER
- VETERANMARSJEN PÅ BARDUFLOSS
- NVIO AVD. VESTERÅLEN BESØKTE NARVIK
- KÅRET TIL ÅRETS LOKALFORENING
- NØDHJELPSUTSTYR TIL UKRAINA

Markerte 8. mai over hele landet

Frigjørings- og veterandagen ble markert i et stort antall kommuner over hele landet. Her er noen av bildene fra dagen.

1
Oppdal. 8. mai markeringen på Høgvangparken, Oppdal. Fra venstre: Fanevakt, Harald Olsen, leder i NVIO avd. Oppdal og Omegn, Svein Inge Øiamo, ordfører Oppdal kommune, Elisabeth Hals, dagens taler HV-fenrik og Afghanistan veteran, Eirin Heggvold, fanevakt Per Ottvad.

2
Bergen. Kransenedleggelse i marinebyen Bergen. KNM Hitra deltok også med vernepliktige.

3
Meløy. Kransenedleggelse på Grensen for Uredd og på Fykan for operasjon Muskedunder.

4
Hamar og Stange.

5
Kopervik. Tale ved Dag Inge Aarhus ved minnesmerke ved Kopervik kirke. Karmøys ordfører Jan Nilsen deltok på alle tre minnesmerkeseremoniene sammen med veteran-kontakt i Karmøy

6
Kopervik. Markering i Kopervik. Sittende, veteran fra Tysklandsbrigaden.

7
Bømlo To stolte veteraner ble dekorert av major Gåsø og hedret av ordfører på Bømlo ved minnebautaen på Langevåg. Over 200 hadde møtt opp, blant dem mange skoleelever.

8
Tjøme. Torås fort

9
Narvik. Krans på bautaen i minneparken

10
Havøysund. Markering 71 grader nord. Ordfører Bernt Sjursen sto for markeringen. Veteraner tilstede var Gunnar P. Jacobsen, Christen Selvåg, Ole Marting Karlsen og Svein Henry Isaksen. Havøysund Musikkforening sto for det musikalske innslaget.

11
Jørstadmoen leir. Oppstilling og markering av dagen.
Foto: Anette Ask/Forsvaret.

12
Oslo. NVIO-stand og åpen dag på Akershus festning.

13
Bæreia. «På hjul med veteraner» klare for avgang ved Forsvarets veteranseier, Bæreia

14
Akershus festning. NVIO-president Ole Asbjørn Fauske var til stede på Akershus festning for å markere dagen.

15
Oslo. Leder i utenriks- og forsvarskomiteen Ine Eriksen Søreide holdt tale ved kransenedleggelse på Nasjonalt veteranmonument.

16
Værnes. Oppstilling i Værnes Garnison. I tillegg til de norske avdelingene som er representert i leiren deltok også U.S. Marine Corps og ukrainske soldater. Foto: Kristian Kapelrud/Forsvaret.

17
Kongsvinger. Ordføreren holder tale og legger ned krans ved minnesteinen over krigens ofre fra Kongsvinger.

18
Bodø. Markering utenfor Bodø domkirke.

19
Retterstedet. Stortingspresident Masud Gharahkhani holdt tale og la ned krans på Retterstedet på Akershus festning.

20
Bæreia. Flagghøising på Forsvarets veteranseier.

21
Akershus festning. «På hjul med veteraner» i mål på festningen. Både statsministeren og forsvarsministeren fikk høre om «veteraner over vidda»-prosjektet, og slo av en lang prat med kameratstøtteansvarlig Anders Aks og Kristin Rønningen.

22
Elverum.

23-24
Kongsvinger. Seremoni ved UNIFIL-monumentet på Kongsvinger festning. Barne- og familieminister Kjersti Toppe holdt tale og la ned krans

25
Risør. Admiral Gunnar Rio legger ned krans på bautaen i Konvoybyen, og Marinemusikken spiller.

26
Risør. Admiral Gunnar Rio

27-28
Porsanger. Markering på Porsanger Rådhus (i Lakselv), og minnesteinen utenfor Lakselv Kirke. Prest (og veteran) Arne Skare holdt andakt, mens områdesjef HV-17 Ingar Haukenes, og ordfører og veterankontakt Aina Borch holdt appeller.

Frigjørings- og veterandagen i Narvik

NVIO AVD. OFOTEN

Narvik kommune gjennomførte en flott og verdig markering av frigjørings- og veterandagen 2023, og mange veteraner og øvrige innbyggere hadde møtt opp i krikeparken.

Narvik skolekorps innledet seremonien ved bautaen over falne fra Narvik, med «Gud signe vårt dyre fedreland», før ordfører Rune Edvardsen åpnet arrangementet og ønsket velkommen.

Samferdselsminister John-Ivar Nygård holdt en gripende tale der han minnet om krigshandlingene i Ofoten, og viktigheten av å aldri glemme. Leder av Narvik ungdomsråd, Emma-Sofie Olafsen, talte om at dagens unge ikke må ta fred og frihet for gitt. Sjef HV-16, oberst Bjørnar Eriksen, minnet tilhørerne om situasjonen i Europa med økende politisk og militær spenning, og at trusselbildet har endret seg vesentlig. Samtlige talere hedret intops-veteranene

og deres innsats for Norge. Samferdselsminister Nygård og oberst Eriksen la deretter ned en vakker krans på monumentet. Seremonien i kirkeparken ble avsluttet med nasjonalsangen spilt av Narvik skolekorps. Arrangementet fortsatte med gudstjeneste i Narvik kirke ved prost Jan Egil Ingebretsen. Etter gudstjenesten var det samling i menighetshuset med servering av kaffe, snitter og kaker. Ensemble Oscar underholdt med vakker musikk.

- NVIO avd. Ofoten var godt representert og presenterte lokalforeningen og vårt arbeid ved leder Tor Arne Solvoll, forteller Jostein Pedersen. Det var deretter medaljeutdeling ved sjef HV-16, i form av intops-medaljen for tjeneste i UNIFIL.

- Arrangementet ble avsluttet med sosialt samvær og hyggelig veteranfelleskap, avslutter Pedersen.

NVIO avholdt ledersamling og landsmøte

Det ble en historisk åpning av NVIOs ledersamling og landsmøte, med besøk av vår høye beskytter H.M. Kong Harald.

I to timer var majesteten til stede, sammen med ordfører i Ullensaker

kommune, Eyvind Jørgensen Schumacher og statsforvalter i Oslo og Viken, Valgerd Svarstad Haugland. De fikk blant annet innblikk i NVIOs virke og formål, og det ble understreket hvorfor Kongen er så viktig for veteranene. Det var en tydelig bevegelse majestet som forlot ledersamlingen. Dagen gikk videre med gode

diskusjoner om fremtiden, som også var temaet for dagen.

- Hvordan skal vi gå inn i fremtida? Hva trenger veteraner som er i tjeneste i dag? spurte generalsekretær, Bjørn Robert Dahl, fra scenen. Anita Talåsen Granli, Norges lotteforbund, holdt et innlegg om hvordan de har klart å få fart i rekrutteringen.

der- smøte

- Vi så at medlemsmassen ble eldre og med det sank også aktivitetene. Vi har klart å snu det. Vi bruker formålsparagrafen vår aktivt, og vi spurte oss selv hva vi har å tilby yngre medlemmer. Svaret på det er blant annet vedlikehold av militær kompetanse. Vi jobber hardt for å beholde de «voksne» og erfarne, fordi det er

Dette er de nye styremedlemmene

Sven-Kristian Løtveit

Jeg har vært ute sju ganger i internasjonale operasjoner, og startet som geværlagfører som 22-åring i Norbatt/Unifil 1984-85. Neste deployering var Normed Coy/Saudi Arabia under Operation Desert Storm/ Operation Granby i 1991.

Der jobbet jeg først som sanitetsbefal i sykehustroppen, før jeg gikk inn som S-3 (Ops Off) i KP-ledelsen. Året etterpå, i 1992, var jeg lagfører i den norske ambulansenheten Norambunit/Unprofor på Balkan der jeg sammen med mine menn hadde ansvaret for den medisinske evakueringen fra FN-bataljonene i sektor sør. Fem år senere var jeg ett år (1997-98) som liaisonoffiser i Unifil HQ. Hovedoppgaver der var patruljering, etterforskning/undersøkelser/rapportering av hendelser i forbindelse med brudd på fredsavtalen mellom partene. Det var utstrakt møtevirksomhet med libanesisk og israelsk liaisonenheter, samt møter med lokale myndighetspersoner i Sør-Libanon. Neste deployering var også ett år i Sør-Libanon (2003-2004), da som militær observatør i OGL/UNTSO (Observer Group Lebanon). Der var jeg både på OP og som liaison i sam-

arbeid med Liaison/Unifil og hadde kontakt med Leb Army og IDFs liaisonoffiserer. Jeg hadde familien, kone og tre døtre, med meg siste halvåret der nede. Vi bodde i leilighet i byen Tyr i Sør-Libanon. Det var en helt spesiell opplevelse i positiv forstand. Neste deployering var i Afghanistan i 2007, Kabul som Technical Representative Contracting Officer på flyplassen i perioden der Norge var Lead Nation på KAIA, Kabul International Airport.

Min siste deployering var som FFLO, Force Field Liaison Officer i MFO, Multinational Force and Observers, i perioden 2010-2011. Hovedoppgavene der var å sørge for at grensepasseringer nord i Sinai ble gjennomført etter de avtaler som var inngått, samt utstrakt møtevirksomhet med egyptiske og israelske liaisonkontorer. Det var mye interessant som skjedde i forbindelse med at president Mubarak ble avsatt mens jeg var der nede. Vi var kun tre norske offiserer i en styrke på cirka 1700 MFO-ere.

Jeg har vært medlem av NVIO i mange år og satt i styret i harstadavdelingen på 90- og 2000-tallet. Jeg var styremedlem og kameratstøtteansvarlig. Jeg sitter nå på andre året som nestleder i harstadavdelingen.

Å stille meg til rådighet for en plass i forbundsstyret gjorde jeg blant annet fordi jeg ønsket å få et bedre innblikk i hva NVIO er, og å formidle det NVIO skal og bør gjøre i fremtiden. Da tenker jeg spesielt på regionsordningen, som så vidt er i gang.

Jeg ønsker å ha fokus på rekruttering av yngre veteraner, og å få disse til å føle tilhørighet til de eldre veteranene. I tillegg vil jeg jobbe for bedre samarbeid med kommunene om hva veteraner som ressurs kan bidra med i lokalsamfunnet.

☞ viktig å ha deres kompetanse, men vi må også rekruttere nye, yngre folk, sa Granli. - Vi har fokus på godt sosialt miljø. Dette er frivillighet, det skal være hyggelig og det må være god kvalitet på tilbudene våre. Det vi har rekruttert aller mest på er munn-til-munn-metoden, altså at folk skry-

ter av hvor fint det er å være medlem hos oss, sa Granli.

NVIO-lederne diskuterte flere aktuelle temaer i grupper. Ledersamlingen ble avsluttet med en diskusjon om veteranbegrepet, og at dette er i endring blant annet på grunn av tjeneste i internasjonal inn-

sats. I forlengelsen av dette ble det diskutert om en navneendring vil være naturlig i fremtiden.

- Veteraner i dag identifiserer seg ikke først og fremst ut ifra hvor de har vært. Hva er veteranidentitet i 2023 versus 1978? spurte Bjørn Robert Dahl.

Fakta

Nytt styre:

Ole-Asbjørn Fauske
president (gjenvolgt)

Trude Marie Nilsen
visepresident (gjenvolgt)

Rune Meier
styremedlem (gjenvolgt,
Hadeland)

Philip Lautin Jackson
styremedlem (gjenvolgt,
Trøndelag)

Rune Greve
styremedlem (ny, Bergen)

Sven Kristian Løtveit
styremedlem (ny, Harstad)

Jon Kenneth Hytten
styremedlem
(ny, Vestfold)

Even Moen
vara (gjenvolgt, Hedmark)

Øivind Moldestad
vara (gjenvolgt, Alta)

Roy Johnsen
vara (ny, Trøndelag)
Jan Kai Torvanger
vara (ny, Sogn og
fjordane)

Linnea Emma Høglund
vara (gjenvolgt, Oslo)

Søndag var det duket for landsmøte. Det ble en gjennomgang av fore- slåtte forandringer i vedtektene, som hovedsakelig gikk på redaksjonelle forhold. Ordningen med at 100 kroner av medlemskontingenten går til et reservefond ble avvirket, da fondet nå har nådd ønsket størrelse. Lands- møtet bestemte at lokalforeningene nå får 250, sekretariatet 100 og Stift- elsen veteranhjelp 50 kroner. Øvrige punkter ble gjennomført uten nev- neverdige diskusjoner.

President Ole-Asbjørn Fauske og visepresident Trude Marie Nilsen ble gjenvalgt. Det ble også Philip Lautin Jackson og Rune Meier. Rune Greve (Bergen), Sven-Kristian Løtveit (Harstad) og Jon Kenneth Hytten (Vestfold) gikk inn i hovedstyret.

- Jeg ønsker de nyvalgte og de gjenvalgte inn i forbundsstyret hjertelig velkommen. Helt til slutt vil jeg takke avtroppene styremedlemmer for innsatsen. Det ligger en del arbeid bak, uten at jeg skal gjøre nye medlemmer helt skrekkslagne, sa president Ole-Asbjørn Fauske spøkefullt. De avtroppende styremedlemmene, Barbro Malen Jorde og Frank Ove Eriksen, fikk også en liten oppmerksomhet, som takk for innsatsen.

Jon Kenneth Hytten

Jeg tjenes-tegjorde i UNPROFOR i 1993-1995, IFOR 1995-1996 og SFOR 1997 i Bosnia. I fire av disse

operasjonene var jeg lagfører samband, samt sjåfør i en kontigent.

Jeg er styremedlem i NVIO avd. Vestfold og har vært det i flere perioder. Nå er jeg kameratstøtteleder og har vært kameratstøtte i fem år. Grunnen til at jeg tar på meg verv i forbundsstyret er at jeg ønsker å lære mer om organisasjonen og kunne være med på å påvirke. Jeg ønsker å ha fokus på anerkjennelse, veteraner og deres familie, samt at vi får mest mulig ut av de midlene vi har til rådighet. Jeg vil også jobbe for sosial utjevning på alle arrangementer.

Rune Greve

Jeg var første gang ute i en internasjonal operasjon som geværmann i Libanon i 1990-91.

Jeg reiste hjem på våren og kom tilbake på senhøsten, da som NLF i CMR utrykningsstyrke KPB. I 1993-94 tjenestegjorde jeg i UNPROFOR. Jeg arbeidet med transportkoordinering i tidligere Jugoslavia. Dette innebar planlegging av større avdelingens forflytninger til/fra og innen tidligere Jugoslavia med båt/fly/tog og kjøretøy. I 2001 dro jeg ut igjen, denne gangen til Kosovo, som transportbefal. Stillingen innebar blant annet å planlegge spesialtransport, koordinere større transporter fra Hellas til Kosovo. Jeg

utarbeidet veirapporter og utstedte slot-tid til de ulike nasjonene i forhold til tidspunkt for grensepasseringer. I 2003 reiste jeg til Afghanistan som stabsass./sjåfør i Cimic. Cimic er forkortelsen for militært sivilt koordineringsarbeid. Stillingen innebar blant annet deltakelse i kartlegging av deler av infrastrukturen som brønner, skoler, veier, arbeidstilbud til kvinner og helsesituasjonen i et bestemt område. I tillegg var jeg med til å prioritere, samt iverksette prosjekter. Jeg reiste hjem i 2004, og ble i Norge noen år før jeg dro ut i 2009. Denne gang til Egypt og MFO. Der var jeg stabsass./sjåfør for en norsk general. Stillingen innebar planlegging og ansvar for generalens sikkerhet. Jeg var en av generalens nærmeste medarbeidere. Det innebar koordinering opp mot egyptiske og israelske myndigheter og regelmessig møtevirksomhet med dem.

Siste tur ut hadde jeg i 2015-2016 da som fengselsrådgiver i Garowe prison i Puntland i Somalia (UNODC). Jeg var da på utlån fra justisdepartementet. Til daglig tjenestegjør jeg som sikkerhetsinspektør i kriminalomsorgen region vest.

Før jeg gikk inn i forbundsstyret satt jeg to år i styret i NVIO avd. Bergen, hvorav et år som nestleder. Jeg satt også to år som turlleder i fjellturgruppen. Her er jeg fortsatt leder. Grunnen til at jeg ville ta på meg vervet var at jeg er opptatt av å fremme respekt og anerkjennelse for veteraner. Veteraner er en ressurs for det norske samfunnet også etter hjemkomst.

Den erfaring utlandstjenesten har gitt meg ville jeg i all hovedsak ikke vært foruten. Erfaringen er en sterk medvirkende årsak til stillingen jeg har i dag.

Jeg kommer til å ha fokus på å øke anerkjennelsen for veteraner, blant annet ved å gjøre 8. mai til en lønnet fridag for veteraner og deres nærmeste familie. I tillegg vil jeg jobbe for rekruttering av medlemmer, mer aktivitet og god informasjon til medlemmene.

Veteranmarsjen på Bardufoss for ellefte gang

God stemning blant deltakerne før start på Veteranmarsjen på Bardufoss.

Kaffe og vafler smaker godt etter turmarsj.

Leserinnelegg

Øivind Baardsen, NVIO avd. Troms

21. mai var det klart for årets utgave av Veteranmarsjen på Bardufoss. Arrangør av Veteranmarsjen er NVIO avd. Troms. Lokalforeningen er tilsluttet Norges Turmarsjforbund (NTF) og Det internasjonale Folkesportsforbund (IVV). Løype-tilbud var 5, 10 og 20 km. Start og innkomst for alle løyper i Bardufoss sentrum.

I år deltok 25 stykker på marsjen. De fleste gikk løypa på 5 km. To deltagere la ut på 20-kilometer løypa. Det var litt vind og noen regnbyger, og temperaturen var ca. åtte plussgrader. De fleste deltagere kom fra kommunene i Midt-Troms, men også deltagere fra Harstad, Narvik, Bjerkevik, Sortland og Tromsø deltok i år.

FIKK TI-ÅRSMERKE

Kjell Gulmæle fra Rossfjord deltok for tiende gang og fikk dermed ti-årsmerket på sin marsjmedalje. Selv sier han at han ikke er blant de ivrigste turmarsjerne, men tar mål av seg å delta på Veteranmarsjen i mai, samt FN-marsjen som NVIO avd. Troms arrangerer i oktober hvert år.

I de årene vi har arrangert denne turmarsjen har vi vært så heldige å få låne Pizzakjeller'n som marsjkafe. Dette setter vi svært stor pris på og vi takker innehaver Susanne Larsen for denne store gesten.

NYE FJES HVER GANG

Etter fullført løype, var det vafler og kaffe å få kjøpt inne på Pizzakjeller'n. Godt å få varme i kroppen!

Kjell Gulmæle gikk Veteranmarsjen for tiende gang. Kjell er veteran med to kontingenter i UNIFIL Libanon.

Både tobeinte og firbeinte hadde det fint under Veteranmarsjen på Bardufoss.

Etter det ellefte arrangementet av turmarsjen siden 2011 har 218 personer deltatt. Det er nye fjes ved hvert arrangement. De aller fleste har gått marsjen mer enn to ganger så antall gjennomføringer er oppe i 461. Vi har hatt deltakere fra Sør-Amerika, Australia og Asia.

NVIO avd. Troms ser frem til neste års Veteranmarsj. Blir hyggelig å treffe dere turmarsjere igjen og forhåpentligvis også nye deltakere.

Det var lagt opp til tre ulike løyper, 5, 10 og 20 km, med både grusvei og asfalt som underlag.

Foto: Siri Jørgensen/NVIO

Kåret til årets lokalforening

NVIO avd. Vestfold ble kåret til årets lokalforening. - Det er veldig hyggelig å få en så positiv tilbakemelding. Vi er stolte av den jobben vi legger ned i foreningen, sier leder Knut Erik Jørgensen.

Forbundsstyret innførte i 2022 kåring av årets lokalforening og årets veterankommune. - Vi ønsker å motivere og inspirere lokalforeningene, samt gi en offisiell klapp på skulderen til

en lokalforening som har gjort det bra i året som har gått. I år var det NVIO avd. Vestfold, sier generalsekretær Bjørn Robert Dahl. Blant kriteriene som skulle bedømmes var blant annet aktiviteter, rekruttering av medlemmer, bruk av sosiale medier og andre medier til promotering av egen lokalforening, politisk arbeid opp mot kommuner og annet arbeid i regionen. - For 2022 har NVIO avd. Vestfold hatt en prosentvis økning av medlemsmassen på fem prosent. Hvis alle

lokalforeninger rekrutterer tilsvarende vil NVIO ha en netto økning på 350 medlemmer i året. Det er inspirerende, sier Dahl. Kåringen fant sted under NVIOs landsmøte i april. Vinneren fikk en sjekk på 15.000 kroner, en crest og et diplom. - NVIO avd. Vestfolds arrangementer er preget av at familien og barna settes i fokus. I tillegg har de gjennomført arrangementer som har et stort preg av innovasjon i seg. Dette er forbilledlig og bør være inspirasjon for oss alle, sa NVIO-president Ole-

Nødhjelpsutstyr til Ukraina

NVIO AVD. AUST-AGDER

I april sendte NVIO avd. Aust-Agder første sending med nødhjelpsutstyr til Ukraina. Lokalforeningen har samlet inn blant annet mat, medisinsk og militært utstyr. De oppfordrer andre lokalforeninger langs ruten til å gjøre det samme.

- Vi sender dette med organisasjonen En hjelpende hånd, en frivillig non-

profit organisasjon fra Grimstad. De samarbeider med den ukrainske ambassaden om fordeling av utstyr og reiser til Ukraina en gang per måned, forteller Sivert W. Svane.

I Grimstad er det et godt ukrainsk miljø som ble etablert lenge før krigen. Grunnen er at mange ukrainske landbruksarbeidere tidligere har kommet til området for å jobbe. Grimstad kommune er også blant de kommuner som har tatt til seg flest ukrainske flyktninger.

Organisasjonen reiser fra Grimstad til Oslo, videre til Sverige og Polen.

- Kanskje det er flere av NVIOs lokalforeninger som er tilknyttet denne ruta, som også ønsker å ha en slik innsamling, spør Svane. - Vi i NVIO avd. Aust-Agder synes det er givende veteranarbeid å hjelpe det ukrainske Forsvaret og sivilbefolkningen. Vi håper andre lokalforeninger deler våre tanker, og ønsker å bidra.

At utstyret kommer frem har Svane sett bevis på i blant annet Dagbladet, som trykket et bilde av en ukrainsk soldat på en luftskytskanon med en gul vest med påskriften «Grimstad min sykkelby.»

Asbjørn Fauske i sin tale til lokalforeningen.

Han trakk også frem at foreningen er flinke til å markedsføre aktivitetene i for- og etterkant, og på den måten er med på å bygge merkevaren og synliggjøre både seg selv og NVIO som organisasjon.

- De har et godt kameratstøttearbeid hvor de stiller opp for veteraner, både gjennom samtaler eller gjennom fysiske møter. De har sågar stilt opp for mennesker i samfunnet som ikke er veteraner, mens som trenger en hjelpende hånd, sa Fauske. Til slutt

trakk han fram NVIO avd. Vestfolds arbeid mot kommunene i området. Knut Erik Jørgensen mener noe av grunnen til suksessen er at de er flinke til å sondere nærområdet og finne på nye aktiviteter. - Det er mange aktiviteter i området som vi kan henge oss på og utvikle videre. Vi samarbeider mye med andre aktører - det gjør også at vi får fordelt arbeidsmengden på en god måte. Vi er bevisst på at vi har noe å tilby alle aldersgrupper, og satser aktivt på å nå nye mennesker. Noen arrangementer kjører vi hvert år, men vi ser at det

kommer nye mennesker til - for oss er det viktig at vi ikke bare arrangerer for den samme kjernen av folk hver gang, sier Jørgensen.

- Hvis jeg skal komme med ett råd, så er det å finne ut hva som er mulighetene i nærområdet. Alle har noe som de kan ta utgangspunkt i for å finne aktiviteter og samarbeidspartnere. Og så er det selvfølgelig viktig å nå ut med aktiviteten i for- og etterkant. Vi er heldige i vår lokalavdeling som har folk som er gode på sosiale medier og ser viktigheten av det, avslutter han.

NVIO avd. Vesterålen besøkte Narvik

**NVIO AVD. VESTERÅLEN
OG NVIO AVD. OFOTEN**

Lørdag 15. april besøkte 12 veteraner fra NVIO avd. Vesterålen Narvik. Styret i NVIO avd. Ofoten møtte dem med lunsj i sitt medlemslokale.

På det videre programmet sto et be-

søk ved Narvik krigsmuseum guidet av nestleder Gunnar Wiker, så ble det et besøk til veteranbilmuseet, og til slutt en guidet fottur til de sentrumsnære minnesmerkene for 2. verdenskrig. Frihetsmonumentet «Trinigon», statuen «Liv opp av kaos», fransk minnerelieff på rådhusveggen, skulpturen «Fred er et løfte om fremtid», monumentet over P/S Eidsvold og

P/S Norge, monumentet over redningsdåden av overlevende fra P/S Norge fra malmbåten D/S Cate B, snublesteinene til minne om Holocaust og bautasten over major Ivar Hyldmo, var blant severdighetene gjestene fikk oppleve.

- Et veldig interessant og hyggelig besøk både krigshistorisk og sosialt, sier Jostein Pedersen i NVIO avd. Ofoten.

Bli medlem av Norges største veteranorganisasjon

Meld deg inn på www.nvio.no
Husk å påføre medlemsnummer ved verving!

NVIO

NVIO

EN ORGANISASJON FOR ALLE VETERANER

FORBUNDSSTYRET 2021-2023

President

Ole Asbjørn Fauske

Tlf: 916 18 464

ofauske@yahoo.no

Visepresident

Trude Marie Nilsen

Tlf: 905 68 240

trudemarie.nilsen@redcross.no

Styremedlemmer:

Sven-Kristian Løtveit

Tlf.: 990 94 408

lotveit68@yahoo.no

Philip Lautin Jackson

Tlf: 400 53 884

philiplautin@gmail.com

Jon Kenneth Hytten

Tlf.: 901 54 855

Epost: jo-hytte@online.no

Rune Greve

Tlf.: 404 19 396

Epost: runegreve@live.no

Rune Meier

Tlf: 934 80

Vararepresentanter:

Even Moen

Tlf: 908 89 891

Øivind Moldestad

Tlf: 901 53 092

Roy Johnsen

Tlf.: 911 56 226

Jan Kai Torvanger

Tlf: 917 03 466

Linéa Emma Meese

Höglund Tlf: 414 50 512

Husk
Kameratstøtte-
telefonen:
800 48 500

Unike medlems- fordeler til NVIO- medlemmer!

MER INFORMASJON PÅ VÅR HJEMMESIDE:

Ambera Norge

Ambera skal skape Europas første Active Adult Community for aktive voksne.

Apotek for deg

15% fast rabatt

Best Western Hotels

15% rabatt på hoteller i Norge, Sverige, Danmark, Finland og de baltiske land.

Bertel O. Steen Defence & Security

20% rabatt på alle varer.

Bikestuff.no

Alle medlemmer i NVIO 10%

Brilleland

10% på komplette briller og solbriller

Camp Bolterdalen

10% rabatt via egne avtaler.

Codex Advokat

For advokatutgifter som ikke dekkes av Statens pensjonskasse og/eller NAV: 20 % rabatt på ordinære timepriser.

Dental-Norge

All behandling 15%

E20 Energy AS

3 gratis komponenter tilsvarende ca. 15% rabatt.

Eidskog Lys

10% på alt

Falstadsenteret

Inngangsbillett til honnør/studentpris.

GULLSPORT

Gullsport tilby NVIOs medlemmer 40% rabatt!

HALITE

35 % rabatt på alle sine produkter i nettbutikken www.halite.no.

Hotel Express Norge

50% på medlemskort

JAKTFALL AS

Rabatt på Vortex Optikk og Sea Eagle båter

Milrab.no

Rabatter og spesialtilbud

MYSTUFF NORGE AS

15% rabatt

Nansensport.no

20% rabatt på alle produkter i nettbutikken og i vår butikk på Lierstranda ved Drammen

Nortel

Rimelig mobilabonnement med Telenor-dekning

Nobels fredssenter

25% rabatt, barn u/6 år gratis

Sandefjord paintball

15% rabatt

Sirkus Rebell

Klær, leker og utstyr til barn mellom 0-13 år.

Specula

20% rabatt

Stiftelsen Arkivet

Gratis omvisning i Gestapokjelleren

STRØMMES

25% rabatt i forhold til butikkpris på Craft klær

Tonic Eyewear

Ekstra god rabatt for NVIOs medlemmer.

Utstyrskontroll.no

15% på ordinære varer

Andre tilbud:

- Tilgang til veteranhytta i Umbukta, se hjemmesiden til NVIO Rana.
- Tilbud om laksefiske med NVIO Alta.

Medlemsfordelene blir lagt ut fortløpende; følg med på hjemmesiden for oppdateringer!

Følg oss på sosiale medier: Facebook, Instagram, Twitter, Snap og LinkedIn

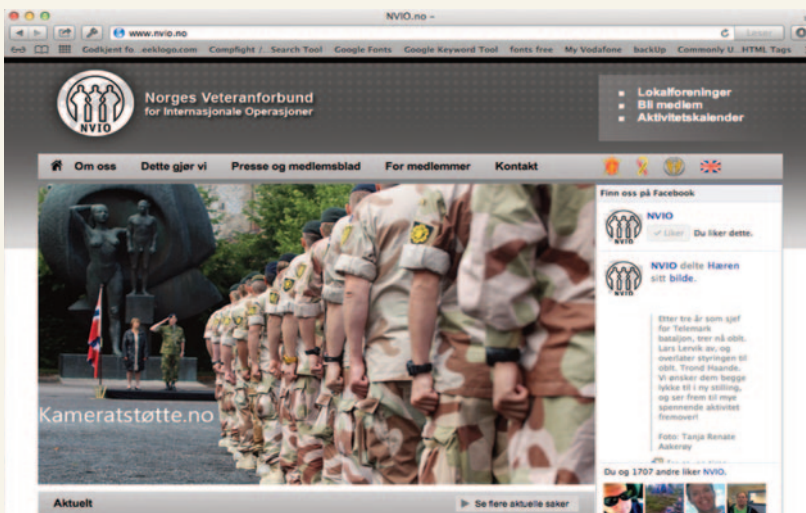
@norges_veteranforbund

nvio.no

@norskeveteraner

Forbundets høye beskytter:
Hans Majestet
Kong Harald V

**Norges Veteranforbund for
Internasjonale Operasjoner**

Sekretariatet:
NVIO, bygning 60
P. B. 1550 Sentrum
0015 Oslo
Telefon 940 12 200
post@nvio.no

Forbundets hjemmeside:
www.nvio.no

Bankgiro 5082.07.40278
Org.nr. 971 245 433
BIC: DNB ANOKK XXX
IBAN: NO 4850820740278

Generalsekretær:
Bjørn Robert Dahl
Mobil: 990 96 913
brdahl@nvio.no

Forbundssekretær:
Svein-Erik Malmø-Moen
Mobil: 930 23 331
sem.moen@nvio.no

Redaktør:
Hege Kofstad
Mobil: 412 33 448
hege.kofstad@nvio.no

Kommunikasjonsrådgiver:
Siri Jørgensen
Mobil: 934 00 624
siri@nvio.no

Leder kameratstøtte:
Anders Aks
Mobil: 971 34 514
anders.aks@nvio.no

Økonomi:
Patricia B. Flakstad
Mobil: 920 86 701
patricia.flakstad@nvio.no

**Husk å melde
adresseforandring
til NVIO**

Kopper og capser til salgs!

99 kr pr stk. Gjelder både caps og kopp.

UNIKOM

UNPROFOR

UNTSO

UNMISS

UNOSOM

UNPREDEP

Desert Storm

Capsene kommer med norske flagg bak, samt reim som kan justeres. Onesize.

EMALJEKRUS
Emaljekrus med NVIO-logo som tåler en støyt og kan brukes både til varm og kald drikke. Kommer i fargene rød eller blå.

vipps
757763

Hvordan bestille: Bestill og betal på Vipps 757763, og skriv inn antall og hvilken caps eller farge på kopp du ønsker. Alternativt kan du betale direkte inn til 1503.91.81921, men send da epost til post@nvio.no der du legger ved betalingsbekreftelse, oppgir navn, adresse og hva du ønsker tilsendt.

Stiftelsen Veteranhjelp

Bilde: @instagramanders (Anders Nilsen)

VETERANER HJELPER VETERANER

Stiftelsen Veteranhjelp er opprettet for å kunne gi øyeblikkelig økonomisk hjelp til veteraner og nærmeste familie som befinner seg i en prekær økonomisk situasjon. Vi har allerede hjulpet mange, men er avhengig av bidrag for å hjelpe flere veteraner.

Støtt oss med valgfritt beløp til konto nr. 7058 31 07302

Vipps kan også benyttes: 25550

